

Een vader had twee zonen

De gelijkenis van de verloren zoon is zo bekend, dat we misschien denken dat we de boodschap direct te pakken hebben: 'je kunt nog zo diep vallen, bij God is er altijd een weg terug'. We denken dan aan broeders en zusters, familieleden, die God de rug hebben toegekeerd. Deze gelijkenis geeft dan hoop: het is nog niet te laat, misschien komt er nog een moment dat hij of zij tot inkeer komt. En dan staat God als Vader klaar, want zijn genade is zo groot!

Toch is er in deze gelijkenis meer te vinden als we goed naar de situatie kijken waarin Jezus vertelt (Luc. 15:1-2). Hij staat oog in oog met mopperende Farizeeën en Schriftgeleerden: 'Hoe haalt Jezus het in zijn hoofd om tollenaars zondaars te ontvangen en met hen te eten?' Als we dat in ons achterhoofd houden, komen ook wijzelf voor in dit verhaal.

De jongste zoon

'Ik kan niet wachten tot je dood bent.' Dat is eigenlijk het motief van de jongste zoon om nu al zijn erfdeel op te vragen. En hij is niet van plan er constructief mee te gaan bouwen aan zijn toekomst. Hij vertrekt hij naar een ver land, want hij is het zat thuis. Hij zoekt het avontuur en trekt zo ver mogelijk weg, naar een plek waar niets hem meer herinnert aan zijn ouderlijk huis.

Het leven van overdaad dat hij leidt komt tot een einde. Geen feesten meer en geen vrienden meer. Moederziel alleen is hij nu, de zoon die zijn vader de rug toekeerde. Er breekt juist dan een hongersnood uit. En het verhaal lijkt zo te kunnen worden samengevat: van Vaderhuis naar Varkenstrog. Maar laten we het daarmee niet op afstand houden. Want je zou kunnen zeggen dat elke zonde in ons leven gelijk staat met het verlaten van het

huis van Vader omdat je denkt dat je het los-van-God beter zult hebben. In de modder komt de jongste zoon tot inkeer. Hij schuift zijn schuld niet anderen in de schoenen, maar zegt: 'Ik heb gezondigd'. En dan ook: 'Ik zal opstaan'. De zegen van hartelijke schuldbelijdenis is dat je weer thuis mag zijn bij God.

De oudste zoon

Het feest dat wordt gevierd maakt de oudste zoon alleen maar boos: alle opgespaarde bitterheid komt nu naar buiten. 'Zoveel jaren heb ik dienst gedaan. Nooit een gebod overtreden. Maar een feest voor mij: Ho maar! En nu komt die zoon van u terug, die radraaijer, die wáárdeloze vent, en wat doet u? U slacht het gemeste kalf!' De oudste zoon distantieert zich van zijn jongere broer: 'die zoon van u'. Wat een afstandelijkheid en hoogmoed. Herkennen we het ook? Aan de buitenkant is het allemaal zo correct en keurig. Maar ook koud. Van binnen klopt wel een hart, maar het is niet het hart van een kind, maar het hart van een knecht. Een knecht die rekent: als je hard werkt, verdien je meer. Loon naar werken. En als die regel niet blijkt op te gaan omdat het Koninkrijk van God een Koninkrijk van genade is, dan is er alleen maar plaats voor bitterheid en boosheid. Zo staat daar tegen het einde van de gelijkenis een boze oudste zoon. Oog in oog met de Farizeeën en Schriftgeleerden. Ze zien hun spiegelbeeld.

De vader

Voor beide zonen blijft de vader een vader! Zijn jongste zoon omhelst hij

zonder verder vragen. En de gapende kloof die de oudste zoon had geslagen door te spreken over 'die zoon van u' wordt door de vader weer gedicht door hem aan te spreken als 'kind' en door te spreken over 'je broer'. Zo staat de vader ook klaar om zijn oudste zoon te omhelzen, want in zijn vaderhart is zoveel liefde, genade, vergeving en ruimte.

Niet alleen jongste zonen (de tollenaars en zondaars) zijn welkom, maar ook de oudste zonen (de Farizeeën en Schriftgeleerden) mogen thuis zijn bij de vader en delen in alles wat hij bezit.

De Eniggeboren Zoon

De vader uit de gelijkenis is niemand minder dan de Zoon. Want het is Jezus die deze gelijkenis vertelt om aan de houding van de vader tegenover zijn beide zoons te laten zien wat zijn eigen houding is tegenover de tollenaars en zondaars aan de ene kant en de Farizeeën en Schriftgeleerden aan de andere kant. Als je dat eenmaal hebt ontdekt, zie je ook hoezeer de vader uit het verhaal de trekken vertoont van Gods Zoon: Hij maakt zich klein, Hij is nederig, Hij wacht en is geduldig, Hij is bewogen en dienstbaar. Zoals de vader zijn jongste zoon omhelst, zo ontvangt Jezus tollenaars en zondaars om met hen te eten. Zo spreekt Jezus, net als de vader, in een geest van zachtmoedigheid ook de Farizeeën en Schriftgeleerden aan. Ook zij zijn kinderen van Israëls God, net als de tollenaars en zondaars. Ook naar hen gaat de uitnodiging uit om te komen met een hart vol berouw, om op te staan en naar huis te gaan.

Wie Mij heeft gezien heeft de Vader gezien.

-Jezus in Johannes 14:9-

Het aandoen van het karakter van Christus is de sleutel tot vernieuwing van ons leven.

